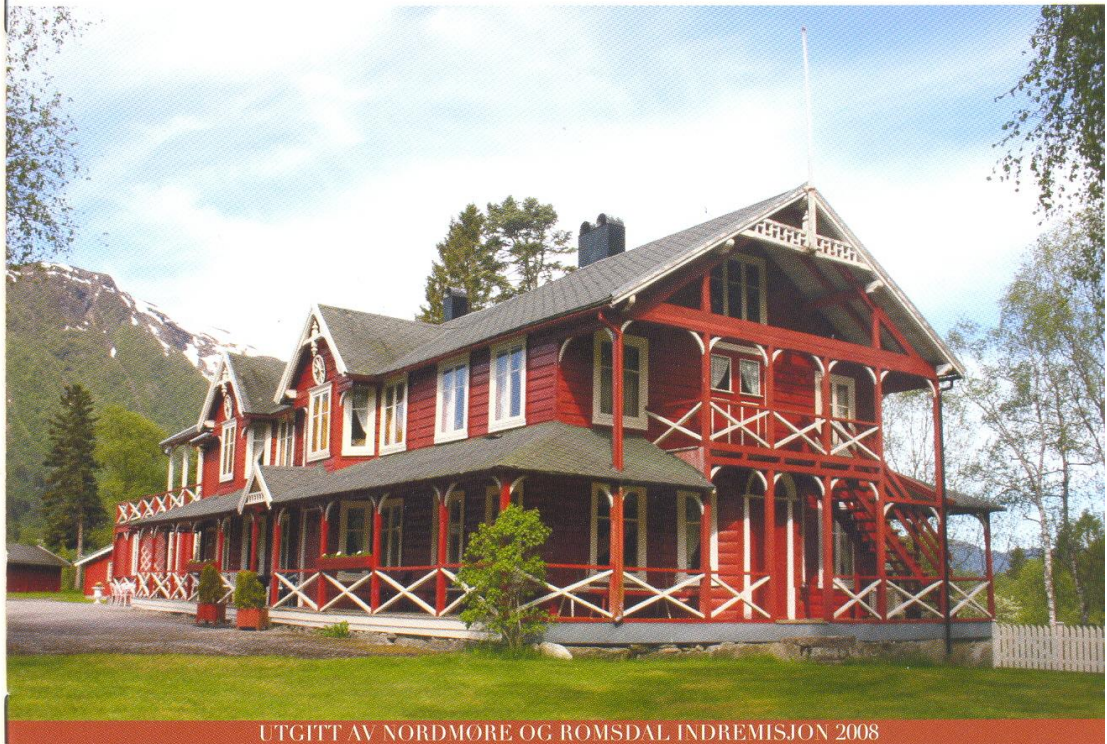

Visthus

UTGITT AV NORDMØRE OG ROMSDAL INDREMISJON 2008

For laksefiskere og menneskefiskere
1908 – 1958 – 2008

Internatbygningen på 235 m²

Forord

Det er 100 år siden Visthus ble bygd og 50 år siden Nordmøre og Romsdal Indremisjonen (NRI) engasjerte seg på stedet. NRI opprettet en jubileumskomite for å ta seg av markeringen. Komiteen bestod av Jenny Huse Gjeitnes (leder), Kjellrun Hatlen, Gunnveig Hjelvik, Kåre Eikrem, Arild Ove Halås og Asbjørn Ørjavik. Jubileet skal markeres med en rekke arrangementer 5. – 7. september 2008. Dertil ville vi gi ut et jubileumsskrift som skal fortelle leirstedets misjonshistorie og «kulturhistorie». Asbjørn Ørjavik fikk i oppdrag å forfatte skriftet, og resultatet er det som foreligger her. Vi håper at jubileumsskriftet vil gi både barn og voksne lyst til å besøke vårt historiske og trivelige leirsted.

Molde juni 2008

Jubileumskomiteen

Visthus

Rikfolk og sportsfiskere

Den gamle hovedbygningen på leirstedet «Visthus» kan feire 100 år i 2008. Denne staselige «lordehytta» ble bygd av Gay Freemantle, med engelske foreldre, men født i Dublin i 1867. Han deltok som soldat i Boerkrigen. G. Freemantle ble såret i krigen, kom hjem og ble pensjonert i ung alder. Han hadde kontakt med engelskmannen Lort-Phillips som hadde jakt- og fiskehytter på Nordmøre. Best kjent for mange er «Phillipshaugen» i Øksendalen. Videre var det flere engelskmenn som drev sportsfiske i Eira siste halvdel av 1800-tallet. Gjennom sine landsmenn fikk Freemantle erfaring med jakt og sportsfiske i våre indre fjordbygder.

*Engelske sportsfiskere i Norge.
Fra «Tre i Norge ved to av dem».
Originalillustrasjon fra den
engelske førsteutgaven fra 1882.*

Jakt- og fiskeslott

Gay Freemantle ville satse på jakt og fiske i Vistdalen. Han bygslet jord på gården Hanset i 1906 der han ville bygge seg «hytte». I 1910 fikk han tinglyst skjøte på 10 mål jord. Samtidig leide han fiskeretten i elva og jaktterreng i fjellet for 30 år. Jordselgeren på Hanset fikk rett til å levere gårdsprodukter til engelskmennene på Visthus.

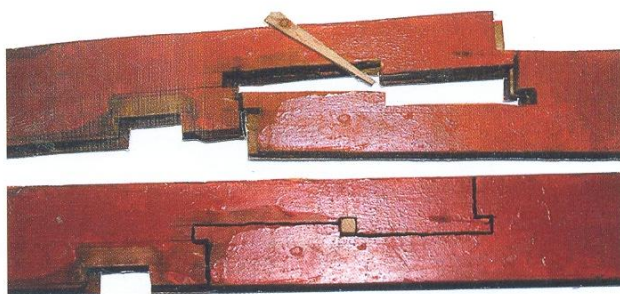
Navnet «Visthus»

Visthus har fått navn etter bygda Vistdal. Vistdalnavnet kommer fra navnet på hovedelva som renner gjennom dalen. På de nyeste kart kalles elva, som går forbi Visthus, for Visa. Det gamle elvenavnet skulle ha betydningen «den stille, rolige.» Det er også mulig at elvenavnet kan stamme fra et gammelnorsk ord for «mat», og at det da siktet til den fiskerike elva.

Visthus blir bygd

Huset ble plassert helt framme på kanten av en terrasse nær elva Visa. Byggearbeidet startet i januar 1908. Byggmester var John Teigset, som bodde i Eidsvågen. Det deltok 15 arbeidskarere, de aller fleste fra Vistdalen. Grunnflata på bygget var omtrent 33 x 12 meter, svalgangene medregnet. Største bredde på tømmerkonstruksjonen var nesten 10 meter. Tømmeret kom sjøveien fra Trøndelag. Materialene

ble fraktet med hest fra sjøen opp til Hanset. Huset kunne tas i bruk til sommeren 1908. Det var 12 soverom på loftet. Vest for hovedbygningen ble det bygd et annekset. Annekset hadde flere rom hvor tjenestefolk fikk overnatte, dertil var det «uthusplass» til forskjellig bruk. Annekset er revet i forbindelse med senere utbygging.

Visthus er både solur og kompass

En interessant observasjon er at mønretningen på «lordehytta» er nøyaktig øst – vest. Det innebærer at sola er i sør i øyeblikket før det kommer sol på vestveggen. Etter almanakken kan vi se når sola er i sør for Trondheim, og sola er i sør på Visthus omtrent 10 minutter senere. Det er også slik at flaggstanga står nøyaktig i sør for midten på hovedinngangsdøra inn til salongen. Under jubileumsfeiringen på Visthus, 6. og 7. september 2008, vil sola begynne å skinne på vestgavlen kl 13.26.

Håndtverksarbeid av ypperste klasse på Visthus. Vi ser en «fransk lås», og den renges som den faglig mest krevende og beste bjelkeskjøt.

Laftede tømmerhjørner inne i hovedsalen på Visthus. Konkavt og konvekst hjørne, begge med butt vinkel.

Materialvalg og byggemåte

Det er sagt at Visthus er bygd i «skotsk jakthyttestil». Det som er mest fremtredende er de lange svalgangene med «kryss-rekkverk» og markerte utbygg med karnapp-vinduer. Denne byggemåten medførte en komplisert tømmerlafting med mange skrå hjørner ved karnappene. Hovedtaket ble tekt med never og torv, mens svalgangene fikk spontak. Da Romsdal Indremisjon overtok Visthus, var det mye taklekkasje. Det ble raskt lagt papp på hovedtaket og svalgangene. Senere er alt byttet ut med pappshingel, senest våren 2008. Tømmeret har lyse kvister, ingen mørk malmved og lys overflate etter 100 år. Dette tyder på at det er grantømmer som ble brukt. Tømmeret er dimensjonert slik at hver stokk bygger omtrent 20 cm. Innvendig i hovedsalongen er det synlig tømmer med en avrundet, buet overflate på stokkene. På loftet er det laftet med vanlig flat side på stokkene og V-fas. Det kan

Buffè fra «herskapsepoken» på Visthus.

også nevnes at gulvplanken er lagt i dekorative geometriske mønstre.

Inventar og møbler

Det som fremdeles finnes av originalmøbler på Visthus kan ikke røpe så mye hvordan interiøret var i detalj. De møbler som er bevart, og er i bruk, er en del trehvite furumøbler. Her skal nevnes dobbeltseng og nattbord, flere bord og ulike typer skap.

Freemantle-perioden ble kortvarig

Gay Freemantle ble gift i 1899, men kona ble syk samme vinteren som byggearbeidet startet. Kona døde våren 1908. Freemantle brukte Visthus bar de to første somrene for deretter å selge eiendommen. Herskapet på Visthus hadde god kontakt med bygdefolket. Både barn og voksne ble ved visse anledninger invitert dit og fikk servert varer fra den «store verden». En del kvinner og menn fra bygda ble tjenestefolk på Visthus. Freemantle døde i 1944.

Visthus selges til Wilfred Lawsen

Sir Wilfred Lawsen overtok eiendommen Visthus allerede sommeren 1910, men formalitetene ble ordnet senere. Lawsen var parlamentsmedlem i Overhuset. Han var gift, og kona arrangerte barneselskaper på Visthus. Der fikk barn fra bygda leike på tunet, og de ble servert godterier. Lawsen likte å feriere i Vistdalen, men han var lite opptatt av jakt og fiske. I august 1914 reiser Lawsen-folket til England etter at første verdenskrig hadde brutt ut. Visthus ble stående ubrukt i krigsårene. Ekteparet Lawsen kom ikke mer til Vistdalen, og i 1937 døde Sir Wilfred Lawsen.

Visthus blir norsk

Skipsreder Thor Thoresen (1884–1960) fra Oslo overtok Visthus sommeren 1918. Thoresen var en ivrig sportsfisker og jeger. Han fikk gravd et «ishus» inn i bakken ved veien før en svinger opp til Visthustunet. Det ble skåret is i elva om vinteren. Thoresen hadde med seg mange familiemedlemmer til Visthus om somrene. I denne perioden ble det spilt både tennis og golf på Visthus.

Trofe-laks, fisket av Bernhard Ødegård. Lengde 122 cm og vekt 16 kg.

Jakthytte

Det ble bygd jakthytte på fjellet. Hytta ble bygd på Bjørkelihaugen, ca 500 m.o.h., oppe i Langdalen, 5 km fra Visthus. Det er fortalt at Thoresen sendte sommerens første laks og høstens første ryper til kong Haakon, og det ble gjort i alle årene fra 1918 til og med siste sommeren Thoresenfolket ferierte på Visthus, i 1939. Jakthytta var solgt før Romsdal Indremisjon kjøpte Visthus-anlegget. Thoresen bygde også garasje, men den er revet for lenge siden.

Bernhard Ødegård (1909 – 1991) fra Vistdal var privatsjåfør for Thoresen. Ødegård var også med Thoresen på fiske, og en av «trofeè-laksene» som henger i spisesalen er signert Ødegård. Bernhard Ødegård beholdt også kontakten med Visthus etter at det ble leirsted.

Naust

Thoresen bygde også naust nede ved fjorden. Naustet, ca 5x10 m, står ennå og er bra vedlikeholdt. Det er rødmalt og er naust nr 3 østfra i den eldre naustrekka. Det er grunn til å merke seg at Visthus var et herskabelig anlegg for utnyttelse av elv, fjord og fjell, samt aktiviteter knyttet til fritidssysler både ute på tunet og inne i hytta. Visthus er et av de mest allsidige og mest storslagne «lyst-

Visthus-naustet.

slott» fra lakselordenes æra på norsk jord. «Lordslottet» var et så viktig landemerke at det ble avmerket som «Sportshytte» på Amtskartet, fra 1882, etter at kartet ble revidert i marken i 1933.

Eidsvig – perioden, 1940 - 1951

Thoresen hadde kjøpt østers fra Bjarne Eidsvig som drev Norsk Østersselskap. Dette firmaet hadde bl.a. østersfarm på Vågstranda. Dette kundeforholdet var trolig bakgrunnen for at Thoresen solgte Visthuseiendommen i 1940 til Bjarne Eidsvig fra Ålesund. Familien Eidsvig bad med seg både slekt og venner, foreninger og forretningskontakter til opphold på Visthus. Visthus fikk piano og stedet ble flittig brukt i sommerhalvåret. Eidsvig holdt også til tider søndagsskole på Visthus, og søndagsskolen var åpen for barn fra bygda. Eidsvig brukte Visthus i omtrent 10 år. Eidsvigfolket brukte også hytta på Bjørkelihaugen en del før de solgte den til en familie fra Kristiansund.

Ålesund menighet

I 1951 selges Visthus til Ålesund menighet. Planen var da å rive hovedbygningen og sette den opp på Vaksvikfjellet. De nye eierne måtte gi opp prosjektet, og hovedgrunnen var trolig at huset hadde for solid og komplisert tømmerkonstruksjon.

Ungdomsforbundet

I 1957 blir Visthus videresolgt til Sunnmøre krins av Norges Kristelige Ungdomsforbund. De nye eierne hadde også planer om å rive og bruke materialene til sportsskapell på Vaksvikfjellet. Ungdomsforbundet måtte også resignere, og etter ett år prøvde de å selge både til private og kommunen. Etter Eidsvig-perioden ble huset lite brukt og lite vedlikeholdt.

Torvtekingen lekket og forfallet ble mer og mer merkbart.

Slik var Visthus i 1958 når RI engasjerte seg der. Vi ser torvtaket og svalganger med spon.

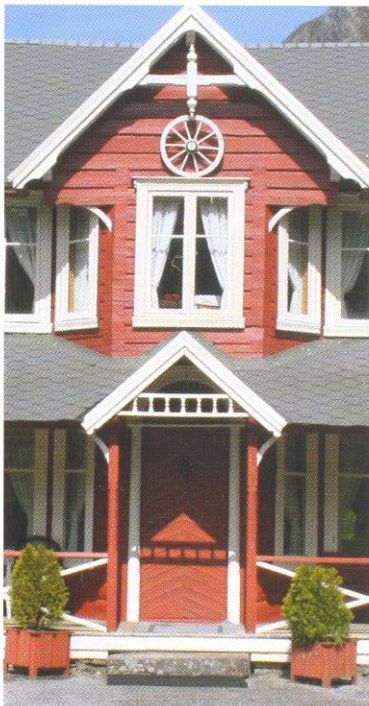
Romsdal Indremisjon (RI) og Visthus

Sommeren 1958 drar en «delegasjon» indremisjonsledere på befarings til Visthus. De som deltok var kretsformann Peder Mork, kretssekretær Birger Aadland og formann i Eresfjord Indremisjon, Kristian Husby. Befaringen måtte ha hatt en positiv konklusjon. Under befaringsen fant karene «et budskap» i en gjestebok i en av peisestuene. Der stod det skrevet: «Et delig sted er Visthus, det bør bli viet Kristus». Og slik gikk det.

Det ble satt i gang arbeid for å vurdere mulighetene, særlig finansieringen, for et eventuelt kjøp. Det ble satt ned en arbeidsgruppe, og ungdomssekretær Ottar Remen ledet en innsamlingsaksjon. Ottar kjørte rundt på motorsykkkel i bygd og by for å få inn penger til Visthuskjøpet, og han nådde målet. Det ble penger til kjøpesummen på 35000,- kroner og til en del reparasjon. Vi kan i praksis regne 1958 for det året RI «overtok» Visthus, men de formelle dokumenter ble ordnet i 1959. Det ble utført mye dugnadsarbeid av bygdafolk og andre indremisjonsvenner i tiden fram til Visthus kunne tas i bruk som leirsted. Kristian Nauste var leder av den første restaureringa. Visthus ble brukt av skoleklasser og YA sommeren 1959, før «vigslinga».

Visthus vigsles 5. juli 1959.

Den 5. juli 1959 var en finværssøndag. Innvielsesmøtet ble åpnet med sangen «Lover den Herre». Kretssekretær Aadland leste fra Salme 103 om «å lova Herren». Sogneprest Åkeson talte over dagens tekst. Kretsformann Peder Mork

Hoveddøra. «Ja, lyft dykk, de eldgamle dører, så kongen, den herlege, kan dra inn.»

hadde selve «vigslingsstalen» med tekst fra Salme 24: « ja, lyft dykk, de eldgamle dører, så kongen, den herlege, kan dra inn».

I ettertid kan vi se at «kongen, den herlege» har fått stor plass i arbeidet på Visthus. Barne- og ungdomsarbeidet på Visthus fikk et vekkelsespreg, fastslår Peder Mork ved 30- årsmarkeringen for leirstedet. På den bakgrunn kan vi også si at Jesus har «dratt inn» i mange unge hjerter.

Visthus ble det første leirstedet innen ImF

Kretser innen Det Vestlandske Indremisjonsforbund (DVI) (nå Indremisjonsforbundet, ImF) hadde leirarbeid før leirsteder. Romsdal Indremisjon arrangerte leirer for barn og ungdom før de fikk Visthus. Det kan nevnes at Ottar Remen ble ansatt som ungdomsarbeider i RI i 1947. Han fikk startet opp mange YA-lag. Han ble i 1956 den første ungdomssekretær i kretsen. Etter flere år med leirer på bygdene, ble det i noen år, før 1959, arrangert leirer på Rauma folkehøgskole. Gjennom alle år som fulgte etter 1959 kom de ulike ungdomsarbei-

dere og ansatte i kretsen til å legge ned mye arbeid på Visthus, både åndelig og praktisk. I tillegg var leirstedet og leirarbeidet avhengig av at mange frivillige var med på dugnadsbasis.

Trangt og brannfarlig

I starten måtte RI konsentrere seg om å reparere og bruke hovedbygningen på Visthus, og til en viss grad uthuset som også ble kalt «hundehuset». Det gamle «lorgeslottet» skulle vise seg å by på visse bruksproblemer. Det ble etter kort tid for liten overnattingskapasitet, selv med 14 soverom i 2. etg., men det største problemet var brannsikringen. Dertil var sanitæranlegget lite tilfredsstillende. Leirarbeidet gikk bra og pågangsmotet var stort, og planer ble lagt.

Nytt sanitærbygg og campinghytter

Nytt sanitærbygg ble tatt i bruk i 1970, det ble reist vest for hovedbygget. Bygget

En leirflokk i pionertida på Visthus

En jenteleir på det nye leirstedet

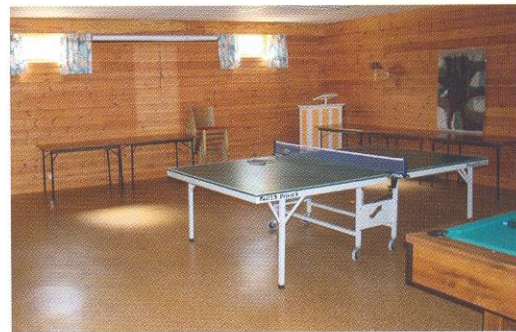
inneholdt 5 WC, 4 dusjer, 2 vaskerom, campingkjøkken og stellerom for barn. Omtrent på denne tida ble det satt opp flere campinghytter til overnattingsplass for leirfolk og turister. Noen av de små hyttene ble overtatt fra Knausen. Naustet nede ved fjorden ble restaurert og brukt i leirarbeidet. Omkring 1980 ble så å si alle vinduer utskiftet, fra enkle glass til koblede.

Internatbygg i 1983

Neste store utbygging gjaldt internatbygg, og det stod ferdig i 1983. Dette bygget hadde også romslig inngangshall og rullestoltilgang. Underetasjen hadde toaletter/dusjer, møtesal og vaskekjeller, samt noen små lagerrom. Samtidig med nybyggingen fikk «gamleslottet» isolasjon i alle gulv. Pipene i gamlebygget ble revet og erstattet med Lecapiper for å øke brannsikkerheten. Soverommene i gamlebygget er ikke godkjent for gjesteovernatting. I etterkant av denne store

Internatbygget ble reist, i et forferdelig uvær, på 2 døgn, 21. og 22. oktober 1983.

Aktivitetsrom og møtesal i sokkelen på Internatbygningen.

Kjøkkenet er ryddet etter en hektisk dag. Vi ser fra venstre; May Iren Mittet, Gunnveig Hjelvik og Gerd Lislien.

investeringen ble det også bygd fire store internathytter. I sørvestre hjørne av eiendommen er det oppført et redskapshus/ vaktmesterbod som blir kalt «garasjen».

Englevakt

Under omlegging fra tegl- til lecapiper ble det funnet et lite bibelkort mellom brannmuren og tømmerveggen. På kortet stod: «Han skal gi sine engler befaling om at de skal passe på deg alle dine veie». (Salme 91,11)

Aksjon «Gjeldfritt Visthus» i 1993-94

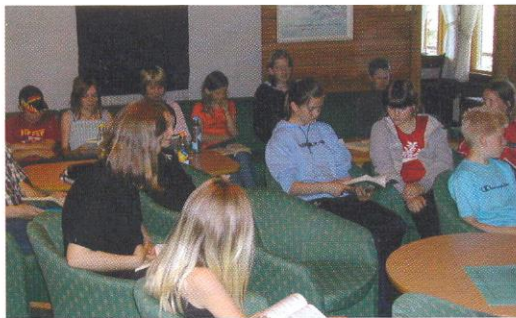
En aksjonskomite satte seg det dristige mål å samle inn nok penger til å nedbetale all gjeld som Visthus hadde pådratt seg etter den store utbyggingen og oppgraderingen av leirstedet. Det ble solgt «andelsbrev» for over 400 000 kr, og en kunne kvitte seg med all gjelden!

Utvidelse av kjøkkenet i 1997

Kjøkkenet i «lordeslottet» ble for trangt og umoderne for leirdriften, og i 1974 ble kjøkkenet modernisert. I 1997 ble det gitt løyve til utvidelse av kjøkkenet, men myndighetene satte som krav at fasaden skulle være i «lordestil». Samtidig fikk en egen resepsjon og kjølerom.

Aktivitetsutstyr

Visthus har ikke bare satset på bygninger, men også investert på leikeutstyr. Her

Samling om Guds ord i møtesalen

Store og små i aksjon

kan nevnes leikestue, trampoline, disser, klatrestativ og båter. Dertil har leirstedet ulike spill for både utendørs- og innendørsbruk. Vi er vist stor velvilje i bygda. Ofte har vi fått lånt vederlagsfritt både idrettsbane og gymnastikksalen på skolen.

Hva er en leir?

For alle Visthusleirer er arbeid med Guds ord og forkynnelsen det mest sentrale, men trivsel og sosialt samvær gjennom leik og bordfelleskap er en svært viktig side ved leirlivet. Det er ikke mulig å forklare hva en leir egentlig er for noe, det må oppleves. Fellesskap kan nemlig ikke forklares, det må erfares. For å gi et visst innblikk i hva som skjer i løpet av en leir, har vi tatt med en leirprogram-folder for en barneleir i 2008.

I 2007 var det 8 vanlige leirer på Visthus. Noen år er det blitt arrangert leirer for funksjonshemmede/PU-leirer. Det er også arrangert noen leirer i samarbeid med søndagsskolekretsen.

Målbevisste karer

Velkommen til
Vårtreff II
På Visthus 18. - 20. april

Flaggheising. Barneleiren i april 07.

1. - 4. klasse Kr. 400,-

Viktig informasjon:
Pris/betaling: Leiren koster kr. 400,- 20% søskenmed, 5% rabatt for leirklubbedl. Leiren vert fakturert i etterkant. Max kr. 50,- i kiosk + litt til utlodn.
Superleir: Dersom du reiser på 4 leirer, får du den 5. gratis! (gjeldt innen samme kalenderår)
Reise: Fellesreise med buss. Reiseledar frå Molde. (dei andre mater vi på Åfarnes)
Ta med: Sovepose, Toalettsaker, Klar til inne og utebruk. (fleire appl. i deltakarbrevet som kjem ca ei veke før leir)
Påmelding/arr: Nordmøre og Romsdal indremisjon Tlf. 71252731/sms47467365 e-post: nri@imf.no www.nrindremisjon.com

PROGRAM:

Freddag 18. april

1535: Bussen går frå Molde	1500	Div. aktiviteter
Bussen går frå Åndalsnes		Ettermiddagsmat
1700(ca) Framme på Visthus	1830	Kveldsmat
1800 Velkommen til leir	1930	Leirfest med mykje moro, andekt, mat, utlodning
1830 Kveldsmat	2130	Vi går til ro. Stille.
1930 Kveldssamling i peisestova. Vi vert bede kjent, andekt, song m.m.		
2100 Godnattsamling		
2130 Sovetid... Stille heilt til 0800!		

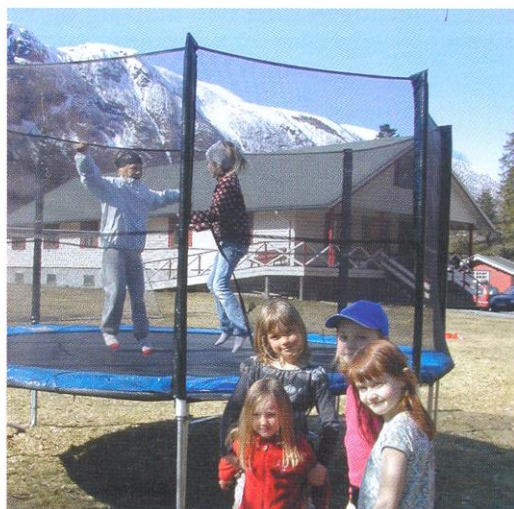
Laurdag 19. april

0800 Vi står opp		
0825 Flaggheising		
0830 Frukost.		
Vi ryddar litt på romma våre...		
1000 Bibelsamling		
m/smágrupper etterpå		
Ca1130 Uteaktivitetar		
1230 Middag		
1400 Kiosk		

Søndag 20. april

0830 Vi står opp!		
0855 Flaggheis og frukost		
Vi ryddar litt i dag og.		
1000 Bibelsamling		
Ut i frisk luft		
1230 Middag m/avslutning		
Vi pakkar, ryddar og fjernar alle spor.		
Frå 1500 Heimreise.		
Bussen går 1530.		
VELKOMMEN igjen på neste leir!		

Leirbrosjyre for barneleir våren 2008.

Trivsel og leik på tunet

Peisestue og forsamlingssal. Vi ser de «skredder-syddde» møblene som ble innkjøpt år 2000.

Rommegroten kokes i 1985. Birgit Mork og Jenny Huse Gjeitnes i forgrunnen.

Såmannsarbeid og vekkelse

Det barne- og ungdomsarbeidet, som vokste fram etter andre verdenskrigen, kom til å bety svært mye for hele indremisjonsbevegelsen. Det var vekkelser i flere Romsdalsbygder de første tiår etter krigen, og dette kom også til å prege «miljøet» på det nye leirstedet, Visthus. På leirene var det sentral forkynnelse der valget mellom to veier, frelse eller fortapelse, ikke ble fortiet.. Såmannsarbeidet, i lag og foreninger, kom til å bære frukter på leirene. Mange unge fikk sine åndelige gjennombrudd på Visthus og kunne bekjenne sin tro. Leirarbeidet fikk mange unge til å velge en ny livskurs.

Faste arrangementer på Visthus

Vishusstevnet har tradisjon tilbake til misjonsstarten på Visthus. Senere er det blitt arrangert leir for 60+ i forkant av stevnet. Vi nevner også den årlige St.Hansfeiringen med bål, matsalg og variert program.

Høstmessa ble arrangert første gang 5. oktober 1985, og har siden blitt en årlig begivenhet. På messedagen er det salg av «markens grøde» og fisk fra «matauk-fiskere», ikke minst fra Kjell Hatlen. Lotteriet og høstmessa innbragte 80000 kr i 2007. Driftsstyret ønsker at Høstmessa bør bli en «møteplass» for de som ønsker å støtte Visthus, både med bønn/økonomi og PR.

Utleie til private arrangementer

Visthus har et relativt velutstyrt kjøkken med dyktige folk. Det kan serveres varmretter til over 50 personer i spisesalen. Det er vanlig at folk arrangerer ulike private selskaper på Visthus, for eksempel jubileer, brylluper, konfirmasjonsselskaper og slektsstevner.

Turistutleie på Visthus

Store deler av sommeren er overnattingsplassene ikke utnyttet til leirer, og derfor

Peder Mork og Karsten Talsethagen leder den første messeauksjonen høsten 1985.

Dugnad våren 2008. Vi ser Børge Hjelvik, Kjell Hatlen og Hans Mittet.

har stedet tatt i mot turister og overnattingsgjester ved arrangementer på Visthus.

Driften av Visthus

Visthus har vært drevet av et driftsstyre, og dette står formelt under kretsstyret. May Iren Mittet er ansatt som kjøkkenleder i deltidsjobb. Våren 2008 ble Gunvor Friisvoll ansatt i nyopprettet deltidsstilling. Det har opp gjennom årene vært lønnede folk i ledelsen av kjøkkenet og internatet, men stort sett er all drift basert på at mye arbeid kan bli gjort av frivillige. Når det gjelder vedlikehold og anleggsarbeid, så har en hatt store dugnader. På mindre «dugnader» har driftsstyret utgjort ryggraden i arbeidsgjengen. Samlede inntekter kom i 2007 på over 500 000 kr, noe som også resulterte i et driftsoverskudd.

Driftsstyret for Visthus

Kjell Hatlen (leder), Jenny Huse Gjeitnes, Jenny Kolflåth, Hans Mittet, Ole Harald Sekkeseter, Oddvar Nyheim og daglig leder May Iren Mittet.

Driftsstyret tar avskjed med Kåre Eikrem som kretssekretær. Bakerste rekke: Roger André Haugland, Hans Mittet, Kjell Hatlen (form.), Jenny Kolflåth og Jenny Huse Gjeitnes. Første rekke: Oddvar Nyheim, Kåre Eikrem og May Iren Mittet.

Sydfløya i spisestua. Skjenk/skap og bord fra «lordetida». Knaggene på veggen t.v. er stativ for fiskestenger. Vi ser også «Solemdalstoler» fra 1958, overflyttet fra Molde bedehus på 1990-tallet. Trofêlaks (14 kg) over døra til peisestua, fisket av consul Math. Smith i 1925.

Utsikten mot nord. Vi ser «Tjellefonna»¹ under søkket i fjellranda, til venstre i bildet. Fjellet med snø på er Dua, 797 moh.

Vistdal

Geografi og turiststier

Dalføret strekker seg omtrent 10 km fra fjorden i sørøstlig retning. Tre større sidedaler ligger på vestsida av dalføret. Største sidedalen er Langdalen med bomvei / tursti til turisthytta Måsvassbu. Bompenger kr 40. Fra bomveien til hytta er det ca 3 km å gå med en stigning på knapt 100 m. Grovt regnet kan vi fastslå at de nærmeste fjella på begge sider av Vistdalen når opp i 900 m på vestsida og omtrent 1000 m på østsida. Lauvskogen kan nå opp til 800 m.o.h. på de luneste plassene. Vistdal dekkes godt på kartbladet «Eresfjord» i hovedkartserien 1:50000. Blad 1320 II. Turkartet «Kristiansund» dekker også Visthus med omliggende fjell.

Tjellefonna

I 1756 ble bebyggelsen nede ved sjøen i Vistdalen rammet av en flodbølge som drepte flere mennesker og ødela mange hus og båter. I alt 32 mennesker omkom i de bygdene som ble rammet. Flodbølgen ble dannet da et stort fjellparti raste ut i fjorden 1 km vest for Tjelle, på nordsida av Langfjorden. Tjellefonna, med 12 mill. m³ masse, er Norges største fjellskred. Flodbølgen er anslått å kunne hatt en høyde på 40 meter.

Befolkning

Bygda Vistdalen har i dag omtrent 270 innbyggere. Folketallet har minket de senere år. Jordbruk er en viktig næringsvei. Siden 1964 har bygda tilhørt Nesset kommune, men tidligere utgjorde «Eresfjord og Vistdal» en kommune.

Nerland, et religiøst sentrum

Ved gården Nerland har det i Folkevandringstiden, omtrent på 400-tallet, vært et sentrum for dyrking av guden Njord. Navnet Nerland kommer av Njardarland eller Njords land. Siden det der var et religiøst sentrum, ble også de første kristne kirker bygd på Nerland. En kjenner til at det ble bygd kirke der i 1494, men i 1868 ble kirken flyttet til Myklebostad.

Myklebostad, en hovedgård

Gårdsnavnet kommer av gammelnorsk «mikli bolstadr» som betyr den store gården. Her har det også vært svært gammel bosetning. På Myklebostad er det funnet to innskrifter med eldre runer på to steiner som var reist på en gravplass nede ved sjøen. Både runeinnskriftene og gravfunn tyder på at vi også her har hatt et religiøst sentrum i førkristen tid.

Grustak og steinbrudd

På Hanset er det et stort grustak som vi kan se fra Visthus, 700 m borte, i sørvestlig retning. Nede ved fjorden er utskipingskai for grus. Ved Oppdal, ca 5 km videre oppover dalen fra Visthus, er et steinbrudd. Der brytes en såkalt «Vistalitt», som er en mørk, grovkornet gabbro. Steinbruddet startet opp i 1931, men ble landskjent da Vistalitt ble brukt til Henie Onstad kunstsenter på Høvikodden. Trollstigenmonumentet er også laget av Vistalitt.

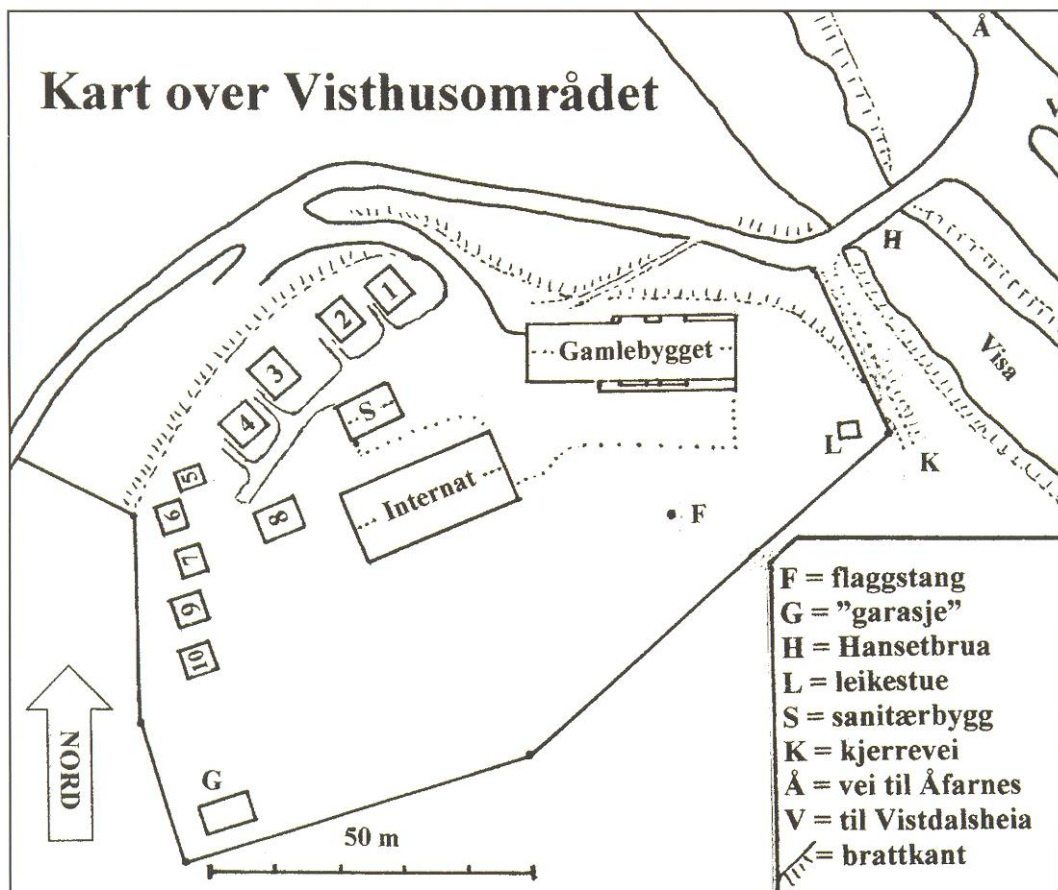
Laksefiske og elva Visa

Historien om Visthus er nært knyttet til laksefiske i elva. Det var særlig engelske

Visthus sett fra nord. Visa i forgrunnen. Fjellet i bakgrunnen er Stua, 652 moh.

sportsfiskere som dro til de norske lakseelvene og bygde «fiskerhytter». Det var vanlig å la storlaksen bli «avbildet» som et trofê, på ei fjøl eller plate. På Visthus er det til og med hogd et lakseomriss inn i en gammel gråsteins-trappehelle. Bare det at kresne engelskmenn satset så stort i Vistdalen er bevis nok for at Visa må ha vært en god lakseelv. Den dag i dag kan vi beskue knaggene som fiskestengene ble lagt på i den ene spisestua, ved peisen. Redskapen ble behandlet med stolthet og ærbødighet. Resepsjonen på Visthus kan orientere om hvor det selges fiskekort.

Adkomst til Visthus

Vi kan reise til Vistdal ved å følge veien fra Åfarnes langs Langfjorden. Fra Åndalsnes til Åfarnes er 34 km. Fra Molde sentrum til Sølsnes er 22 km, og ferje til Åfarnes (15 min).

Fra Åfarnes til Visthus er 30 km. Vi kan også komme til Visthus ved å kjøre over Vistdalsheia (500 m.o.h.). Fra Visthus til Eidsvåg er 31 km.

Kontakt med Visthus

Telefon: 71 23 51 46

Postadr.: 6364 Vistdal

E-post: visthus@imf.no

NRI-kontoet: 71252731

Kh.no miljömerket trycksak 241 690